

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Περασμένα μεσάνυχτα μιας χειμωνιάτικης νύχτας. Μια μαύρη λιμουζίνα σταμάτησε έξω από το σπίτι που το φώτιζαν το ολόγιομο φεγγάρι κι ένα αχνό φως στο παράθυρο του υπογείου, απ' όπου ακουγόταν κάποιο ιταλικό τραγούδι. Ο οδηγός, ένας μεσόκοπος άντρας, βγήκε από το αυτοκίνητο, προχώρησε κι άνοιξε τη βαριά σιδερένια πόρτα του κήπου, η οποία ήταν ξεκλειδωτή. Πεπάτησε προς το σπίτι κι όπως πλησίαζε, η πόρτα του υπογείου άνοιξε. Ήταν φανερό πως δεν πήγαινε απροειδοποίητα, κάποιος τον περίμενε. Σε λίγα λεπτά, κι ενώ η μουσική που ακουγόταν από το σπίτι δε σταμάτησε, το φως του υπογείου δεν έσβησε, η πόρτα δεν έκλεισε, γύρισε στο αυτοκίνητο παρέα μ' έναν άλλο άντρα, νεότερό του.

Ο νέος κοντοστάθηκε κι έριξε μια τελευταία ματιά προς το σπίτι. Μετά, μπήκαν και οι δυο στο αυτοκίνητο και χάθηκαν μέσα στη νύχτα.

«Παρατήστε με πια όλοι σας! Σας βαρέθηκα. Όλο συμβουλές και τίποτε άλλο. Φτάνει» φώναξα στη μητέρα μου και είχα αληθινά θυμώσει. Δίπλα της στεκόταν βουβή η γιαγιά μου. Άλλες φορές έκανα το θυμωμένο για να τις προλάβω να μη μου φωνάξουν. Αυτή τη φορά όμως υπήρχε άλλος λόγος. Αφορμή για τον καβγά μας ήταν η επιθυμία της μητέρας μου να κάνω κι άλλες ώρες ιδιαίτερο αγγλικών. Η αιτία όμως ήταν η δική μου διάθεση να μην κάνω τίποτε παραπάνω αυτή τη χρονιά, η οποία αποδεικνυόταν τόσο κουραστική για μένα. Είχε ήδη μπει η άνοιξη και το μόνο που ήθελα ήταν να φτάσει το καλοκαίρι και να κλείσουν τα σχολεία. Όχι να φορτωθώ κι άλλες ώρες αγγλικών. Έτσι κι αλλιώς η Β΄ Γυμνασίου μου είχε φανεί δύσκολη, ειδικά όμως από το Δεκέμβριο που έφυγε ο μπαμπάς, ασχολιόμουν με τα μαθήματα όσο λιγότερο μπορούσα. Το μυαλό μου ταξίδευε αλλού. Η κατάσταση στο σπίτι με είχε ωριμάσει απότομα κι ήθελα πια να αποφασίζω εγώ.

«Μανόλη, εγώ σε τρέφω και σε ντύνω, εγώ πληρώνω για όλα κι εγώ αποφασίζω! Είσαι πολύ μικρός ακόμη. Εγώ έχω την ευθύνη, που είμαι μητέρα και πατέρας μαζί, κι αντί να αναγνωρίζεις τις θυσίες που κάνω για σένα, μου φωνάζεις κιόλας». Αυτά θα έλεγε η μητέρα μου μό-

λις σταματούσα να φωνάζω, μέχρι να της ζητήσω συγγνώμη και να δεχτώ να κάνω όσες ώρες ιδιαίτερο μάθημα αγγλικών έκρινε εκείνη. Αυτή τη φορά όμως δε θα την άφηνα να αρχίσει το κήρυγμα. Έπρεπε να προλάβω. Γι' αυτό, κι ενώ είχα ξεθυμάνει και η οργή μου είχε λίγο καταλαγιάσει, συνέχισα να φωνάζω για να κερδίσω χρόνο και να σκεφτώ τι έπρεπε να κάνω. Αν έφευγα για μια βόλτα στη γειτονιά θα γινόταν έξαλλη. Πού να πήγαινα άλλωστε; Στον Νίκο ή σε κάποιον άλλο φίλο μου; Οι μαμάδες τους ήταν μια απ' τα ίδια με τη δική μου, άσε που όλοι είχαν και μπαμπάδες. Δηλαδή, γκρίνια στερεοφωνική. Ένα τηλεφώνημα να τους έκανε η μαμά μου, θα άρχιζαν. Δεν είχα άλλη λύση. Το μόνο δωμάτιο στο σπίτι μας που κλείδωνε ήταν το μπάνιο. Χώθηκα εκεί. Κλείδωσα κι άνοιξα το νερό να τρέχει στην μπανιέρα για να μην ακούω ό,τι κι αν έλεγε. Έκλαιγα από θυμό και σκόπευα να μείνω εκεί όλο το βράδυ.

Είχε περάσει αρκετή ώρα, ούτε ξέρω πόση, είχα κλάψει πολύ, τα μάτια μου είχαν προηστεί κι είχαν κοκκινίσει. Ήμουν εξαντλημένος. Κάθισα στο χαλάκι και κράτησα το κεφάλι μου. Απ' έξω δεν ακουγόταν τίποτα. Προφανώς, η μητέρα μου είπε όσα είχε να πει, κατάλαβε ότι δεν την άκουγα και πήγε σε κάποια φίλη της. Και η γιαγιά; Εκτός κι αν είχαν πάθει και οι δυο κάτι. Ανησυχούσα, μα δε θα ήταν σωστή κίνηση να ανοίξω την πόρτα. Θα 'μυνα κλεισμένος μέχρι να μου ζητούσαν να ανοίξω, ώσπου να με παρακαλούσαν.

Τότε, κάποιος μου πέταξε ένα χαρτί από τη χαραμάδα κάτω από την πόρτα. Πάνω του είδα τα γράμματα της γιαγιάς μου.

«Μανόλη, βγες γιατί δεν αντέχω άλλο. Πρέπει να πάω στην τουαλέτα. Μήπως νομίζεις ότι είμαι τόσο γριά, που φοράω πάνες; Σου θυμίζω ότι δεν είμαι και σαν την Ακρόπολη! Η μαμά σου κοιμάται και είναι ευκαιρία να πας κι εσύ στο δωμάτιό σου. Σου έχω φτιάξει ένα τοστ. Βάλε το ξυπνητήρι στις 5 το πρωί κι έλα να με συναντήσεις στην πόρτα της αποθήκης. Έχω κάτι σημαντικό να σου δείξω».

Η γιαγιά μου ήταν σπουδαία γυναίκα. Υπέμενε τόσους μήνες βουβά τον πόνο απ' την εξαφάνιση του γιου

της. Μένουμε μαζί, αφού το σπίτι ήταν δικό της: μια παλιά μονοκατοικία στα Μελίσσια της Αττικής, την οποία είχε χτίσει ο προπάππος μου το 1938. Στο υπόγειο είχε μια γκαρσονιέρα. Εκεί έμενε ο μπαμπάς μου πριν παντρευτεί. Τώρα την αποκαλούμε «αποθήκη». Δεν παρουσιάζει κανένα ενδιαφέρον για μένα, αφού μόνο σκούπες, απορρυπαντικά κι άλλα είδη καθαρισμού βλέπεις όταν ανοίξεις την πόρτα.

Η γιαγιά ήταν πολύ διακριτική και δεν έλεγε ποτέ την άποψή της, ακόμη και σε θέματα που της έπεφτε λόγος. Ειδικά από τότε που η μαμά της είπε: «Ας ήταν εδώ ο γιος σου, να μην αναγκάζομαι να είμαι και μανά και πατέρας», δεν ξαναμίλησε ούτε για ζητήματα που αφορούσαν εμένα. Βέβαια, πάντα με το βλέμμα της μου έδειχνε την αγάπη της και τη συμπαράστασή της σε όποιο πρόβλημα κι αν είχα. Πρώτη φορά όμως έπαιρνε τέτοια πρωτοβουλία. Μυστική συνάντηση στο υπόγειο; Αυτό ήταν πραξικόπημα. Τι να ήθελε άραγε;

Άνοιξα την πόρτα και προτού βγω καλά καλά, μπήκε σαν σίφουνας στην τουαλέτα, χωρίς να μου ρίξει ούτε μια ματιά. Προχώρησα προς το δωμάτιό μου. Ενώ πριν ένιωθα τόσο άδειος και εξαντλημένος, το γράμμα της γιαγιάς μου είχε δώσει δύναμη. Έφαγα το τoστ που μου είχε αφήσει στο κομοδίνο κι έβαλα το ρολόι μου να χτυπήσει στις 5 το πρωί. Αυτό το ραντεβού δεν έπρεπε να το χάσω.

Ξύπνησα δέκα λεπτά πριν από τις 5. Αυτό συνέβαινε μόνο όποτε είχα να πάω εκδρομή ή στο φίλο μου τον Νίκο για να παίξουμε στο Ίντερνετ. Για το σχολείο έπρεπε πάντα να με παρακαλούν να ξυπνήσω, να χτυπούν ξυπνητήρια, να ανοίγουν τα παράθυρα και να μου τραβούν τα σεντόνια για να σηκωθώ. Τώρα όμως ήταν αλλιώς. Έκλεισα το ρολόι για να μη χτυπήσει, ντύθηκα και σαν τον κλέφτη, στις μύτες των ποδιών, βγήκα στον κήπο. Βαθύ σκοτάδι. Μόνο ένα φωτάκι στο υπόγειο μου έδειχνε το δρόμο.

Η γιαγιά θα έχει κατέβει να βρει αυτό που θέλει να μου δείξει, σκέφτηκα. Τότε είδα μια φιγούρα να στέκεται μπροστά στην πόρτα της αποθήκης: γκρι καμπαρτίνα, μαύρο καπέλο και σκούρα γυαλιά. Τρόμαξα!

«Νόμιζα ότι έγινες άντρας, μα εσύ παραμένεις μικρό παιδάκι. Έτσι ήρθες, χωρίς καμουφλάζ;» είπε και κατέβασε τα γυαλιά.

«Γιαγιά; Πώς ντύθηκες έτσι; Νέα μόδα είναι αυτή;» ρώτησα κι έσκασα στα γέλια.

«Ήταν του παππού σου και τα έχω φυλάξει για τέτοιες περιπτώσεις. Θες να μας δει κανείς από το δρόμο και να το πει στη μαμά σου;»

Δεν της απάντησα. Λες κι αν κάποιος γνωστός έβλε-

πε δυο τύπους με καμπαρτίνες, σκούρα γυαλιά και καπέλο μέσα στον κήπο μας ξημερώματα, δε θα το έλεγες στη μαμά!

Φανταζόμουν ότι αυτό που ήθελε να μου δείξει είχε κάποια σχέση με τον πατέρα μου. Δεν είχα όμως χρόνο για εικασίες. Έπρεπε να μάθω. Χωρίς περιστροφές, τη ρώτησα αμέσως όσα ρωτούσα εδώ και μήνες, αλλά, μόλις ξεκινούσα, με σταματούσαν:

«Γιαγιά, τι απέγινε ο μπαμπάς μου; Ζει; Πού είναι; Γιατί δεν επικοινωνεί μαζί μας; Μήπως του έχει συμβεί κάτι κακό; Πώς και αποφάσισε να φύγει; Γιατί δε μιλάμε γι' αυτόν;».

«Είδες που σου λέω ότι είσαι μωρό; Δε συζητούν ποτέ για τις απορίες που έχουν, όταν η μυστική αποστολή έχει ήδη ξεκινήσει. Σταμάτα να ρωτάς. Θα μάθεις όλα όσα ξέρω, αλλά και πολλά ερωτήματά σου θα μείνουν αναπάντητα. Πάμε μέσα».

4

Μπήκαμε στην αποθήκη, παραμερίσαμε σκούπες και κουβάδες και η γιαγιά άνοιξε μια πόρτα που ποτέ δεν είχα προσέξει ότι υπήρχε! Ή, ακόμη κι αν την είχα προσέξει, δε θα της είχα δώσει σημασία, πιστεύοντας πως οδηγούσε σ' ένα άλλο δωμάτιο, που θα ήταν κι αυτό γεμάτο σκούπες! Αν είναι δυνατόν να μην έχω εξερευνήσει την αποθήκη του ίδιου μου του σπιτιού! Η μουσική φταίει. Όλο μ' αυτήν ασχολούμαι.

Περάσαμε σ' ένα δωμάτιο που στη μέση είχε ένα σαλονάκι και γύρω γύρω στους τοίχους ράφια με δίσκους βινιλίου. Χιλιάδες δίσκους.

«Κάθισε» μου είπε η γιαγιά, γιατί κατάλαβε ότι είχα μείνει άναυδος. Σωριάστηκα σε μια πολυθρόνα, κι εκείνη άρχισε να μιλά.

«Εδώ έμενε ο πατέρας σου πολλά χρόνια. Από τότε που τέλειωσε το σχολείο μέχρι που παντρεύτηκε. Τότε σχεδίαζα να κατέβω και να μείνω εγώ εδώ. Ήρθες όμως εσύ πολύ νωρίς και ο γιος μου με τη μητέρα σου μου ζήτησαν να μείνω μαζί τους για να τους βοηθήσω μ' εσένα. Η συλλογή με τους δίσκους του παρέμεινε εδώ. Αυτός ήταν ο προσωπικός του χώρος, άβατο για όλους μας. Όταν έφυγε και δεν τον ξαναείδαμε, είχε πει ότι θα ερχόταν εδώ. Πράγματι, η πόρτα ήταν ανοιχτή, το φως